

Alegerile locale generale din 2023 au demonstrat că reforma organizării administrativ-teritoriale este inevitabilă

“

Reforma administrativ-teritorială, amânată de mult timp, devine **inevitabilă** pe fondul scăderii constante și continue a numărului populației Republicii Moldova.

#AlegerileLocaleGenerale2023

În cadrul alegeri locale generale din 2023, Promo-LEX a constatat, în premieră, o serie de probleme care confirmă că, pe fundalul scăderii constante și continue a numărului populației Republicii Moldova, reforma administrativ teritorială, amânată de multă vreme, este inevitabilă.

Una dintre problemele constatate ține de **insuficiența resurselor umane pentru completarea componentei organelor electorale inferioare** (consilii electorale de circumscripție și birouri electorale ale secțiilor de votare). Completarea anevoioasă/dificilă și dese modificări ale componentei organelor electorale inferioare au fost o trăsătură distinctă a recentelor alegeri locale. Promo-LEX a constatat cel puțin

412 cazuri de modificare a componenței nominale a 294 de consilii electorale de nivelul întâi (33%). La fel, observatorii Promo-LEX au raportat 73 de cazuri de nerespectare de către membrul organului electoral a incompatibilităților și a restricțiilor în activitatea sa (este soțul/soția sau ruda de gradul întâi a candidatului; a absentat nemotivat de la două ședințe consecutive ale organului electoral etc.).

Cu referire la calitatea activității consiliilor electorale de nivelul întâi, Promo-LEX a observat că gradul de nemulțumire al candidaților și al altor părți interesate față de aceasta a crescut, comparativ cu scrutinele locale anterioare, ceea ce pare să indice asupra pregătirii insuficiente a resurselor umane disponibile.

Un alt aspect problematic atestat ține de **insuficiența resurselor umane în completarea listelor de candidați**. În premieră, la recentul scrutin local a fost atestată imposibilitatea constituirii legale a consiliilor locale din 4 localități, pe motiv că numărul mandatelor validate a fost mai mic decât cerința legală. A fost o situație fără precedent când consiliile locale nu au putut fi convocate din cauza numărului insuficient de consilieri aleși. Deși era clar că alegerile nu vor avea consecințe, ele oricum s-au desfășurat întrucât cadrul legal nu prevedea alte scenarii pentru astfel de situații. Astfel, în cele patru localități – satul Cairaclia și comuna Cealîc din raionul Taraclia și satele Chioselia Rusă și Cotovscoe din UTA Găgăuzia – vor avea loc, pe 19 mai 2024, alegeri locale noi pentru consiliile locale, iar în Chioselia Rusă și Cotovscoe urmează a fi aleși și primarii.

Problema insuficienței resurselor umane ar putea fi mai ușor soluționată în condițiile reorganizării administrativ teritoriale care va permite consolidarea capacităților comunităților locale.

În contextul scăderii continue a numărului populației, problemă ce afectează în special localitățile mici, și în condițiile unor factori obiectivi, cum ar fi exodul continuu al forței de muncă active și migrația internă spre zonele urbane, Promo-LEX consideră că, până la viitoarele alegeri locale, sunt necesare măsuri ferme în domeniul reformei administrației publice locale. Or, amintim, că în mai mult de jumătate (52%) din cele 896 UAT de nivelul întâi, care și-au ales primarii și consilierii în 2023, populația este de sub 1.500 de persoane, număr minim necesar pentru formarea unei unități administrativ teritoriale.

Implementarea reformei organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova în vederea consolidării capacităților resurselor umane la nivel administrativ primar se regăsește printre recomandările formulate de Promo-LEX și în [Raportul final al misiunii de observare a alegerilor locale generale 5 \(19\) noiembrie 2023](#).

Sinteza ședinței plenare din 29 februarie 2024

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?!

www.promolex.md

Spre deosebire de sesiunea precedentă, în care a respins constant inițiativele opoziției, în ședința din 29 februarie, majoritatea parlamentară a acceptat să includă în ordinea de zi un proiect al opoziției.

Ședința plenară din 29 februarie 2024

Spre deosebire de sesiunea precedentă, în care a respins constant inițiativele opoziției, în ședința din 29 februarie, majoritatea parlamentară a acceptat să includă în ordinea de zi un proiect al opoziției. Este vorba despre proiectul de lege cu privire la stabilirea moratoriului asupra controlului de stat la întreprinderile micro, mici și mijlocii. Alte 5 propuneri, inclusiv audierea în plen a 4 demnitari și conducători ai autorităților publice, au fost însă respinse.

În cadrul ședinței, Promo-LEX a remarcat un comportament tendențios al Președintelui Parlamentului în raport cu deputați ai majorității și opoziției. Pe de o parte, Președintele legislativului a deconectat microfonul unui deputat BCS (Vladimir Odnostalco) invocând că ar fi dat dovadă de lipsă de respect față de un deputat al majorității parlamentare, iar, pe de altă parte, nu a întreprins nici o acțiune când un deputat a PAS (Radu Marian) a numit deputații independenți „grup criminal organizat”, deși Regulamentul Parlamentului interzice proferarea de insulte, amenințări sau calomnii. Promo-LEX subliniază că, Președintele legislativului trebuie să aibă o atitudine și un comportament echidistant și imparțial față de toți deputații, când e vorba de respectarea

prevederilor legale și sancționarea deputaților pentru încălcarea lor.

Din cele 19 subiecte examinate în cadrul ședinței, mai mult de jumătate (53%) au fost votate cu încălcarea transparenței decizionale, inclusiv 2 proiecte înregistrate de Guvern, acestea având regimul prioritar. În cazul a 7 proiecte nu au fost solicitate/ acordate /publicate actele aferente, inclusiv avizul Guvernului (3); avizul Direcției General Juridice (1) și expertiza anticorupție (2) tabelul de concordanță (1), expertiza de compatibilitate (1). Iar în cazul a 6 proiecte nu a fost respectat termenul, de cel puțin 10 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor părților interesate.

La două luni de la aprobarea [Programului legislativ pentru anul 2024](#), care constituie sursă principală pentru asigurarea previzibilității procesului decizional, Promo-LEX a monitorizat cum legislativul aplică acest program și dacă respectă termenii stabiliți. Conform programului, în perioada ianuarie – februarie 2024, în Parlament urmau a fi prezentate și înregistrate 20 de proiecte de acte normative. Doar jumătate dintre acestea (10 din 20) au fost înregistrate în Parlament, fiind adoptate-7. Deși programul legislativ nu prevede termene exacte de adoptare, deja putem constata că până în prezent, programul legislativ a fost realizat în proporție de 35% din totalul proiectelor planificate a fi înregistrate în această perioadă. În spiritul asigurării transparenței decizionale și previzibilității procesului legislativ, recomandăm autorităților responsabile, în special Guvernului, să prezinte Parlamentului proiectele de acte normative în termenul prevăzut de programul legislativ, iar Parlamentului să asigure respectarea termenelor procesului decizional și să supravegheze implementarea programului.

Cele mai multe din proiectele de legi votate la ședința din 29 februarie, au fost înregistrate de majoritatea parlamentară (9), Guvern (8). La ședință au participat 96 din cei 98 de deputați. Ședința a durat circa 5 ore 15 min, cu o pauză de 1

oră 20 min. Cea mai lungă dezbatere, de circa 40 de minute, a fost în privința proiectului privind actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane. Iar cele mai scurte dezbateri au avut loc la proiectele de modificarea a Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, privind Banca biologică umană, și pentru modificarea Legii taxei de stat, acestea fiind votate în 2-3 minute.

Amintim că, în perioada 2021 – 2025, Promo-LEX și-a propus să monitorizeze activitatea Parlamentului Republicii Moldova, în special din perspectiva transparenței, legalității și eficienței procedurilor, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Persoanele responsabile de violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

Sheriff, serviciile rusești și rețeaua lor de violatori ai drepturilor omului în regiunea transnistreană

Sheriff, serviciile rusești și rețeaua lor de violatori ai drepturilor omului în regiunea transnistreană

Peste 400 de mii de oameni locuiesc în teritoriul temporar ocupat al țării, într-un climat care contravine fundamental cetățeniei democratice și drepturilor omului. Această ordine profund antidemocratică și iliberală a fost dezvoltată și consolidată timp de peste 30 de ani nu de entități abstracte, ci de persoane concrete din cadrul structurilor transnistrene. Pentru aceste persoane, limbajul democrației, justiția și libertățile fundamentale reprezintă un pericol la adresa puterii lor autoritare și discreționare. De aceea, au investit resurse și au exploatat climatul vicios de impunitate pentru a institui și a impune diverse mecanisme represive.

Deși această situație se perpetuează de peste trei decenii, în ultimii trei ani am observat tot mai des cum vocile critice și disidente sunt portretizate ca o amenințare la adresa securității regiunii transnistrene. Libertatea de exprimare a devenit o formă de extremism, iar raportarea cazurilor de tortură este catalogată drept comunicare de informații false. Această stare de fapt a permis ca în anul 2022 să fie condamnat Victor Pleșcanov pentru arborarea drapelului Ucrainei la balconul apartamentului său din Tiraspol sau să fie acuzat Vadim Pogorlețchi de trădare de patrie, pentru

exprimarea liberă a opiniilor și fotografierea unității militare nr. 4043 din Tiraspol.

Din 2018, am mers pe urmele liderilor și reprezentanților structurilor transnistrene care au adoptat decizii abuzive, au ostracizat vocile critice și le-au supus la tratamente inumane, pentru a le face cunoscute publicului. Am pornit de la convingerea că nu poate exista justiție autentică pentru locuitorii regiunii, atât timp cât nu cunoaștem cine sunt inițiatorii mecanismelor represive și executorii ordinelor ilegale dictate de către liderii structurilor transnistrene. Identificarea acestor persoane devine și mai importantă în contextul în care datele privitoare la reprezentanții structurilor transnistrene sunt secretizate tot mai mult, iar accesul la informații de interes public este limitat drastic.

Analiza elaborată de Promo-LEX arată că abuzurile și violările drepturilor omului nu sunt comise doar de un grup restrâns, ci de o rețea de persoane și structuri, afiliate holdingului Sheriff și serviciilor rusești. Printre persoanele responsabile de violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană, se enumeră preținși deputați din așa-zisul partid „Obnovlenie”, persoane care au deținut funcții în firmele holdingului Sheriff și continuă să beneficieze de sprijinul acestuia, precum și persoane care și-au construit o carieră în structurile de securitate din Federația Rusă. O parte dintre aceștia susțin cu înverșunare alinierea la legislația Federației Ruse și replicarea modelului autocratic rusesc în stânga Nistrului și municipiul Bender.

Analiza mai scoate la iveală că majoritatea abuzurilor și violărilor săvârșite în anii 2022 și 2023, față de indivizii sau grupurile rămase fără protecție, sunt justificate prin prisma unor preținse preocupări de securitate și norme inventate, exagerate și completamente nejustificate. Conceptele de securitate și de extremism sunt denaturate în mod deliberat de către liderii și reprezentanții structurilor transnistrene. În acest fel, ei și-au putut pretinde rolul de

agent al securitizării, pentru a institui măsuri excepționale și pentru a fortifica o cultură a fricii.

Această analiză nu reprezintă un verdict și nu poate înlocui nicidecum sarcinile sistemului de justiție. Însă, oglindește o parte din realitățile alarmante din regiunea transnistreană a Republicii Moldova și pune în lumină repercusiunile grave ale impunității: lipsa de protecție a locuitorilor regiunii și extinderea sistematică a tiparelor autoritare ale structurilor transnistrene.

În loc de concluzii, merită amintit faptul că, până la acest moment, am reușit să identificăm peste 400 de persoane responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană. Nicio persoană din cele identificate nu a fost trasă la răspundere pentru faptele săvârșite, deși autoritățile au declarat în repetate rânduri că „vor suverni măsuri prompte de atragere la răspundere și de descurajare a factorilor aflați în conflict cu legea”.

Analiza poate fi accesată [aici](#).

**Din 2018, nu s-a înregistrat
nicio campanie electorală
fără utilizarea discursului
de ură**

În perioada campaniei electorale pentru alegerile locale generale din anul 2023 au fost identificate 102 cazuri de discurs de ură, instigare la discriminare și alte forme de manifestare a intoleranței. Aproximativ 53% dintre autorii discursurilor de ură au fost competitori electorali și politicieni.

Acestea sunt datele raportului *„Discursul de ură și instigare la discriminare în spațiul public și în mass-media din Republica Moldova în cadrul campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 (19) noiembrie 2023”*, prezentat astăzi de Asociația Promo-LEX.

Datele arată o menținere a nivelului de utilizare a discursului de ură în alegerile locale generale (în 2019 – 101 cazuri) și o scădere semnificativă față de numărul cazurilor de discurs de ură identificate în alegerile parlamentare

anticipate din 2021 (299 de cazuri).

Criteriile care au stat la baza discursurilor de ură au fost, în principal, „apartenența politică”, „sex/gen” și „orientarea sexuală”/„identitatea de gen”. În ceea ce privește criteriile „apartenența politică” și „sex/gen”, prezența lor confirmă tendințele generale înregistrate în ultimii ani. Pentru prima dată, criteriul „sănătate” a fost identificat printre cele mai frecvente criterii care au stat la baza discursurilor de ură. Astfel, de cele mai multe ori, competitorii electorali, politicienii, membrii partidelor politice și susținătorii acestora, femeile și persoanele LGBTQI+ sunt vizați de acest tip de discurs. Cele mai agresive forme ale discursului de ură sunt îndreptate împotriva persoanelor LGBTQI+.

Circa 53% dintre autorii discursurilor de ură au fost competitorii electorali și politicienii. Renato Usatîi, 21 de cazuri, Maxim Moroșan, 9 cazuri și Bogdan Țârdea, 6 cazuri, au generat cel mai des mesaje de ură.

Totodată, în perioada de monitorizare, acțiunile moderatorilor emisiunilor TV și online pentru a opri mesajele de ură sau alte forme de manifestare a intoleranței au fost sporadice. Din 19 cazuri identificate în cadrul emisiunilor TV, doar în două cazuri moderatorii au reacționat pentru a opri acest tip de discurs. Situația este similară și în cadrul interviurilor și emisiunilor online, unde moderatorii nu au reacționat în majoritatea cazurilor.

Pe de altă parte, se atestă o dinamică pozitivă în ceea ce privește reacția autorităților publice la manifestarea discursului de ură comparativ cu perioada precedentă. Inspectoratul General al Poliției a înregistrat 16 plângeri și a inițiat șase procese contravenționale în legătură cu discursul de ură. Consiliul Audiovizualului a efectuat șapte controale pentru respectarea prevederilor legale, aplicând sancțiuni în unul dintre cazuri. De asemenea, Comisia Electorală Centrală a înregistrat șapte sesizări privind

discursul de ură și instigare la discriminare. Într-o etapă incipientă se află comunicarea interinstituțională cu privire la presupusele cazuri de discurs de ură. Agenții constatatori au solicitat Consiliului pentru egalitate avize consultative cu privire la presupuse cazuri de discurs de ură, inclusiv în perioada electorală. Comisia Electorală Centrală a informat autorii, a redirecționat autorii sesizărilor către Poliție, iar în cazurile actelor de discriminare, sesizările sunt remise Consiliului pentru egalitate.

În opinia autoarei raportului, Irina Corobcenco: „Datele raportului de monitorizare ne arată că tendințele identificate în anul 2018 rămân valabile. Orice context este utilizat de către unii competitori și politicieni pentru a genera mesaje de ură care marginalizează și

și stigmatizează grupuri de persoane. Recomandările Promo-LEX se referă la continuarea eforturilor de dezvoltare de către autoritățile publice a mecanismelor de monitorizare, avansarea comunicării interinstituționale în presupusele cazuri de discurs de ură și acțiuni comune de prevenire a acestui fenomen, în special în perioadele electorale”.

Raportul de monitorizare a fost realizat în cadrul programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, implementat cu ajutorul poporului american, prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul raportului reflectă opinia și poziția autorilor. Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) nu poartă răspundere pentru conținutul acestuia.

Pentru mai multe detalii, accesați [Raportul](#).

Discursul de ură și instigare la discriminare în spațiul public și în mass-media din Republica Moldova în cadrul perioadei electorale pentru alegerile locale generale din 5 (19) noiembrie 2023

Populația descrește, dar numărul alegătorilor din RSA crește – cum se explică această tendință?

Creșterea numărului de alegători în RSA este anormală și contrară tendințelor demografice din societate. În contextul alegerilor prezidențiale din 2024 și în special al eventualului referendum constituțional, unde rata de participare va conta mult, calitatea listelor electorale rămâne a fi un subiect extrem de important.

Igor BUCĂȚARU

analist electoral, Promo-LEX

Potrivit datelor Registrului de Stat al Alegătorilor (RSA), la alegerile locale generale din 2023, numărul cetățenilor cu drept de vot a crescut cu peste 16 505 de alegători față de precedentul scrutin local, din 2019.

Promo-LEX constată că **această creștere este anormală și contrară tendințelor demografice din societate**, care arată că, începând cu anul 1999, în Republica Moldova, se menține un spor natural negativ.

Data	Total alegători	Dinamica	Fără domiciliu/reședință	Dinamica	UAT din stânga Nistrului	Dinamica	Atribuiți pe circumscripții	Dinamica
22.08.2019[1]	3 285 894		224 250		243 416		2 818 228	
02.10.2023[2]	3 302 399	+16 505	273 112	+48.862	267 162	+ 23.746	2 762 125	-56.103

Analizând mai în detaliu conținutul RSA, în contextul [monitorizării scrutinului local din 2023](#), Promo-LEX constată că majorarea numărului total al alegătorilor se datorează creșterii numărului cetățenilor cu drept de vot în unitățile administrativ teritoriale din stânga Nistrului și a numărului de alegători fără domiciliu/reședință.

Creșterea numărului alegătorilor în raioanele necontrolate de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova este, cel mai probabil, un fenomen artificial și se datorează faptului că pe lângă înregistrarea la solicitare a noilor alegători, odată cu decesul cetățenilor din regiunea transnistreană, care sunt înscriși în Registrul de Stat al Populației, respectiv în RSA, aceștia nu sunt radiați, decât la adresarea rudelor. Prin urmare, chiar dacă cetățeanul respectiv a decedat, el rămâne în calitate de alegător în RSA. Analistul electoral Promo-LEX, Igor Bucătaru, constată că această stare de fapt ar putea perpetua tendința de creștere anormală a numărului total al alegătorilor în RSA, chiar dacă votanții din stânga Nistrului nu se regăsesc în listele electorale de bază, aceștia votând pe listele suplimentare. „Recomandarea noastră către autorități este să explice aceste aspecte, ca societatea să fie conștientă din ce cauză cifrele din RSA nu coincid cu realitățile demografice din societate”, notează Igor Bucătaru.

O altă problemă, care afectează calitatea datelor din RSA, dar și ale celor din listele electorale, ține de **cazul cetățenilor cu drept de vot decedați peste hotarele țării** și ale căror documente confirmative privind decesul nu ajung la autoritățile din Republica Moldova. Chiar dacă la moment această problemă încă nu se resimte, pe viitor ea se va agrava, ceea ce va duce la vicierea calității listelor electorale, constată Igor Bucătaru. „Este foarte important ca autoritățile publice responsabile să comunice de pe acum societății despre eventualele riscuri și să sensibilizeze cetățenii aflați peste hotare despre necesitatea comunicării

cu autoritățile Republicii Moldova”.

Potrivit expertului, o altă soluție ar fi elaborarea unui mecanism comun de către CEC, Agenția Servicii Publice și autoritățile publice locale (APL), care ar permite efectuarea de modificări în RSA sub responsabilitatea APL în privința alegătorilor despre care se cunoaște la sigur că sunt decedați, dar care, din cauza lipsei documentelor confirmative, continuă să se regăsească în listele electorale.

O altă tendință îngrijorătoare este **creșterea stabilă a numărului de alegători fără domiciliu/reședință**, care se datorează, în special, procesului de emigrare, dar și nedorinței unor cetățeni de a avea mențiuni de acest gen. Această tendință afectează numărul alegătorilor atribuiți la o anumită secție de votare. Amintim, că alegătorii fără domiciliu/reședință nu pot vota la alegerile locale, însă la cele naționale (prezidențiale sau parlamentare) ei par a fi favorizați față de alegătorii cu domiciliu prin faptul că pot vota la orice secție de votare.

„În contextul alegerilor prezidențiale din 2024 și în special al eventualului referendum constituțional, unde rata de participare va conta mult, calitatea listelor electorale rămâne a fi un subiect extrem de important. Recomandăm Comisiei Electorale Centrale să comunice proactiv cu societatea și părțile interesate pe aceste subiect sensibil”, concluzionează Igor Bucătaru.

[\[1\] Numărul total de alegători](#) înscriși în Registrul de stat al alegătorilor este de 3.285.894.

[\[2\] Numărul](#) total de alegători înscriși în RSA la data de 2 octombrie 2023.

Asociația Promo-LEX angajează Analist/ă juridic/ă în domeniul electoral și procese democratice

Nr. ref. 6 din 26.02.2024

Denumirea postului: Analist/ă juridic/ă în domeniul electoral și procese democratice

Scopul postului: Titularul/Titulara postului va oferi asistență juridică echipei Promo-LEX prin analiza sub aspect legal a informațiilor colectate de observatori/monitori și compilată de către echipa de analiză, contribuind în acest mod la elaborarea documentelor analitice și de monitorizare în domeniul electoral și a proceselor democratice.

Relații ierarhice: Se subordonează Șefului echipei de analiză și cercetare și Directorului de Program.

RESPONSABILITĂȚI:

- oferă suport juridic echipei Programului monitorizarea proceselor democratice și implicit Misiunilor de observare a alegerilor desfășurate în cadrul acestuia;
- analizează și monitorizează modificările legislației electorale, legislației cu privire la partidele politice (și finanțarea acestora), administrația publică locală și alte domenii relevante activității organizației;
- analizează din punct de vedere juridic evenimentele constatate în procesul electoral și determină tendințele acestora;
- elaborează opinii, analize, declarații și apeluri publice, studii, cercetări și rapoarte de monitorizare ce vizează diverse procese democratice, cu focus în

- domeniul electoral;
- participă la acțiuni de informare/comunicare și advocacy în domeniul electoral și alte arii de interes în cadrul Programului (activitatea Parlamentului Republicii Moldova, finanțarea politică, activitatea și reforma administrației publice locale, activitatea organelor electorale etc.);
 - colectează din surse deschise, precum și prin intermediul cererilor de acces la informație date ce vizează diverse procese democratice pe domeniile monitorizate;
 - procesează și analizează formularele de raportare primite de la rețeaua de observatori/monitori cu scopul de a identifica tendințele pe domeniile monitorizate, inclusiv în contextul campaniilor electorale;
 - compilează informațiile colectate din diferite surse și scrie draft-ul capitolelor rapoartelor de observare a alegerilor și/sau de monitorizare a altor domenii de interes în cadrul Programului;
 - conlucrează cu rețeaua de observatori/monitori pentru a verifica faptele raportate și a preciza eventuale neclarități în datele livrate;
 - analizează informațiile colectate prin prisma legislației din Republica Moldova, precum și a standardelor internaționale relevante (Codul Bunelor Practici în Materie Electorală, Declarația Universală a Drepturilor Omului, alte documente internaționale);
 - livrează în timp util către Șeful echipei de analiză și cercetare draft-ul produselor analitice și a capitolelor din rapoartele de observare a alegerilor și/sau de monitorizare a altor domenii de interes în cadrul Programului;
 - contribuie la elaborarea metodologiilor de cercetare și monitorizare, inclusiv a instrumentelor de colectare și verificare a datelor (formulare de observare/monitorizare, chestionare, ghiduri de interviu, instrucțiuni de completare a acestor

- instrumente etc.);
- participă la dezvoltarea modulelor de instruire a observatorilor/monitorilor și participă, în limita timpului disponibil, la procesul de training propriu-zis, fie la nivel central, fie în teren;
 - participă la ședințele echipei de Analiză, și se află în contact direct și permanent cu ceilalți analiști/colegi din alte echipe;
 - îndeplinește alte sarcini relevante la solicitarea Șefului echipei de analiză și cercetare și a Directorului de Program.

CERINȚE FAȚĂ DE CANDIDAȚI:

- **Educație:** studii superioare în Drept; preferabil studii de masterat în domeniul dreptului constituțional, civil, în domeniul managementului politic și electoral etc.
- **Experiența profesională:** minim 2 ani de experiență în domenii care au solicitat analiza cadrului legal și scrierea de rapoarte, preferabil în domeniul electoral sau alte domenii relevante.
- **Cunoștințe:** cunoștințe în domeniul electoral, juridic, drepturile omului, științe politice. Va constitui un avantaj cunoașterea domeniului monitorizării proceselor democratice și a mediului asociativ. Bună înțelegere a contextului social-politic din Republicii Moldova, dar și din regiune.
- **Cunoștințe, competențe, abilități și alte cerințe specifice:**
 - Cunoașterea la nivel avansat a limbilor Române, Engleză și Rusă;
 - Abilități excelente de scriere în limba Română;
 - Abilități de utilizare a computerului (MS Office, Internet) și a echipamentului de birou;
 - Abilități excelente de interacțiune și comunicare;
 - Abilități de a lucra independent și în echipă, într-un mediu dinamic și în termeni restrânși de

- timp;
- Neafiliere politică și non-partizant politic (candidații nu pot fi membri/activiști ai partidelor politice, precum și rude de gradul I – II ai acestora);
 - Respectarea valorilor și principiilor democratice și a supremației legii;
 - Integritate și discreție profesională;
 - Disponibilitate de lucru peste program și eventual pentru efectuarea deplasărilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în zile de week-end;
 - Deținerea automobilului propriu și a permisului auto Categoria B, va constitui un avantaj.

Locul de muncă: Chișinău (sediul Asociației Promo-LEX)

Program de muncă: deplin

Perioada de angajare: februarie 2024 – 31 martie 2025 (în conformitate cu Art. 55 alin. 1 litera k' din Codul Muncii al RM)

oferim:

Asociația Promo-LEX te invită să faci parte dintr-o echipă de profesioniști, oferind un salariu competitiv, oportunități de instruire și dezvoltare profesională, precum și posibilitatea de a contribui la dezvoltarea democrației și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova.

Dosarul de aplicare trebuie să conțină:

- Curriculum Vitae;
- Scrisoare de motivare în care se va descrie experiența relevantă și motivația de a ocupa postul;
- Două persoane de referință – se va indica numele persoanei, organizația și datele de contact;
- Propunerea financiară (salariul net solicitat, după

reținerea tuturor impozitelor).

Dosarul va fi completat în limba Română și trebuie expediat prin e-mail la adresa angajare@promolex.md cu mențiunea „Analist/ă juridic/ă”.

Data limită pentru depunerea dosarelor: 11 martie 2024, ora 18.00. *Vor fi evaluate doar dosarele complete și depuse în termen.

Evaluarea dosarelor se va realiza în 2 etape: (1) la prima etapă, dosarele vor fi analizate sub aspectul corespunderii candidaților cu cerințele stipulate mai sus; (2) cea de-a doua etapă va consta în interviuarea și testarea candidaților preselecțai. Doar candidații preselecțai vor fi contactați.

Pentru mai multe detalii contactați:

Mariana Novac, Coordonatoare de Program, tel. 069339700, e-mail: mariana.novac@promolex.md

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, care își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la promovarea și apărarea drepturilor omului, la consolidarea proceselor și instituțiilor democratice, și la dezvoltarea societății civile.

Asociația Promo-LEX angajează Comunicator/Comunicatoare

Nr. ref. 5 din 23.02.2024

Denumirea postului: Comunicator/Comunicatoare (Specialist relații publice), Programul Monitorizarea Proceselor Democratice.

Scopul postului: Comunicatorul/Comunicatoarea va fi responsabil/ă de comunicarea externă și va asigura vizibilitatea activității și produselor Asociației Promo-LEX.

CERINȚE

- **Studii:** studii superioare în domeniul jurnalism/comunicare/relații publice sau alte domenii relevante;
- **Experiență profesională:** minim 2 ani într-o poziție similară; experiența în cadrul unui ONG sau organizație internațională – va constitui un avantaj;
- **Competențe, abilități și alte cerințe specifice:**
 - Abilități de scriere și redactare a materialelor;
 - Cunoștințe și abilități de gestionare a paginilor web și a rețelelor sociale;
 - Abilități avansate de utilizare a computerului (MS Office, Internet); cunoașterea programelor specializate de editare foto/video – va constitui un avantaj;
 - Fluentă în limba română; cunoașterea limbilor rusă și engleză.
 - Spirit de inițiativă și creativitate;
 - Integritate și discreție profesională;
 - Neafiliere politică și non-partizanat politic.

RESPONSABILITĂȚI:

- Promovează activitatea și produsele Asociației în plan extern (online și offline);
- Planifică, organizează și participă la evenimentele publice și de presă ale Asociației;
- Elaborează și promovează materiale de comunicare și vizibilitate (comunicate de presă, infografice, postări, articole, rapoarte anuale, spoturi video, produse multimedia etc.);
- Menține și actualizează conținutul pe website-ul Asociației și pe paginile existente din rețelele sociale ale Asociației (Facebook, Instagram etc.);
- Participă la dezvoltarea și implementarea Strategiei de Comunicare a Asociației;
- Elaborează rapoarte cu privire la comunicarea și vizibilitatea externă a Asociației;
- Menține legătura cu mass-media;
- Monitorizează reflectarea în presă a activităților Asociației;
- Consultă beneficiarii de granturi ale Asociației pe aspecte ce țin de comunicare și vizibilitate;
- Alte responsabilități relevante.

OFERIM:

Asociația Promo-LEX te invită să faci parte dintr-o echipă de profesioniști, oferind un salariu competitiv, oportunități de instruire și dezvoltare profesională, precum și posibilitatea de a contribui la dezvoltarea democrației și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova.

DOSARUL DE APLICARE

Candidații vor prezenta următorul Dosar de Aplicare:

- Curriculum Vitae;
- Scrisoare de motivare, cu indicarea a două persoane de referință (nume/prenume și date de contact);
- Oferta financiară în USD (salariul net solicitat, după

reținerea tuturor impozitelor).

Dosarul de Aplicare trebuie expediat prin e-mail la adresa angajare@promolex.md cu mențiunea "Pentru funcția de Comunicator/Comunicatoare".

Locul de muncă: mun. Chișinău (sediul Asociației Promo-LEX)

Program de muncă: deplin

Perioada de contractare: februarie 2024 – 31 martie 2025 (în conformitate cu Art. 55 alin. 1 litera k' din Codul Muncii al RM)

Data limită pentru depunerea dosarelor candidaților: 10 martie 2024, ora locală 18:00.

Vor fi evaluate doar dosarele complete.

Evaluarea dosarelor se va efectua în 2 etape: la prima etapă, dosarele vor fi analizate sub aspectul corespunderii candidaților cu cerințele și condițiile stipulate în anunț. Cea de-a doua etapă va consta în interviuarea persoanelor pre-selectate și proba practică. *Vor fi contactate doar persoanele pre-selectate.*

Pentru mai multe detalii contactați:

Mariana Novac, Coordonatoare de Program, tel: 069339700; e-mail: mariana.novac@promolex.md

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, care își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la promovarea și apărarea drepturilor omului, la consolidarea proceselor și instituțiilor democratice, și la dezvoltarea societății

civile.

Campania „VOT putere”, pe ultima sută de metri

Campania de Informare și Educație Electorală „VOT putere” este pe ultima sută de metri. Peste 640 de liceeni din 10 instituții de învățământ din Nisporeni, Glodeni, Ungheni, Sângerei, Vulcănești, Comrat, Ceadâr-Lunga, Orhei și Congaz au participat la 10 lecții publice interactive desfășurate de Promo-LEX, în cadrul Campaniei.

Liceenii, mulți dintre care urmează să participe pentru prima dată la vot, și-au aprofundat cunoștințele în domeniul electoral, discutând cu experții Promo-LEX despre drepturile, obligațiile și procedurile electorale, despre tipurile de alegeri, despre importanța participării la vot și modalitățile alternative de exercitare a votului.

Grupați în trei echipe – „Pro”, „Contra” și „Indeciși” – elevii au dezbătut interactiv, cu argumente și contraargumente, oportunitatea implementării votului online în Republica Moldova, identificând aspectele pozitive și negative, inclusiv potențiale riscuri, cât și beneficii ale votării online. Participanții la dezbateri au fost premiați de echipa Promo-LEX.

Pentru a vedea și partea practică a lucrurilor, i-am provocat pe liceeni să testeze cum funcționează votul online și cel clasic. Folosind aplicația VoteMeApp, ei au răspuns prin „Da” sau „Nu” la întrebarea: „Dacă la următoarele alegeri din

Republica Moldova ar fi existat și opțiunea de vot online, ați vota în format online?”. Din numărul total al liceenilor care au participat la votarea online, 74% au răspuns „Da”, iar 26% – „Nu”.

La simularea votului clasic, elevii au aplicat ștampila pe buletinul de vot în dreptul „Da” sau „Nu” la întrebarea: „Vârsta de vot ar trebui coborâtă la 16 ani în Republica Moldova”. Rezultatele votării au arătat că ideea a fost sprijinită de doar 32% dintre liceenii care au participat la vot, iar 68% au votat împotriva.

Managerii instituțiilor de învățământ, profesorii și liceenii au apreciat utilitatea și interactivitatea lecțiilor publice.

„Mi-a plăcut foarte mult că am putut participa la dezbateri și exercita votarea clasică și cea online. Am aflat multe lucruri noi despre procesele electorale, despre drepturile noastre și despre importanța votului informat și conștient, lucruri despre care nu ni se vorbește cu alte ocazii” – Lia-Maria Baltag, Liceul Moldo-Turc „Suleyman Demirel”, Congaz.

„A fost foarte intrigant pentru că am avut, practic, ocazia să simulăm un referendum la care ne-am expus privind votul electronic și privind reducerea vârstei de vot. Este un exercițiu foarte util ținând cont de faptul că mulți tineri sunt oarecum dezinteresați de procesele electorale” – Eugenia Baran, Liceul „Vasile Alecsandri”, Ungheni.

„Cred că asemenea exerciții contribuie la sporirea activismului electoral al tinerilor pentru că îi informează despre importanța participării la vot” – Marius Popescu, Liceul „Vasile Alecsandri”, Ungheni.

„Experiența de a dezbate cu colegii subiectul votului electronic, care este unul foarte important, a fost o premieră pentru noi. Nu am mai avut așa experiențe în liceu și deși, argumentele și contraargumentele au fost diferite, cred că acesta este viitorul” – Roman Tarlev, Liceul „Gavril

Gaidarji", Comrat.

„Dacă asemenea evenimente ar fi fost mai multe și mai frecvente, cred că și participarea la vot a tinerilor ar fi arătat altfel în statistici, pentru că, azi, mulți din generația mea cred că participarea la alegeri este treaba vârstnicilor” – Svetlana Jecova, Liceul „Gavril Gaidarji”, Comrat.

„Cel mai mult mi-a plăcut să exersăm votul prin internet, a fost interactiv și curios să votăm online”, Artiom Climenco, Liceul „Luceafărul”, Vulcănești.

„Ne plac foarte mult oportunitățile pentru tineri de a-și îmbunătăți cunoștințele, în mod interactiv și interesant, precum sunt lecțiile despre importanța votului” – Corina Conovca, Liceul „Lev Tolstoi”, Glodeni.

„Astfel de campanii de educație și informare sunt foarte utile pentru tineri, deoarece ne dorim să educăm o generație de cetățeni activi și implicați civic” – Valentina Cebotari, directoarea Liceului „Mihail Ceachir”, Ceadâr-Lunga.

„Educația electorală pentru elevi este foarte importantă pentru ca, pe viitor, cetățenii să voteze informat și asumat” – Nadejda Onceanu, profesoară, Liceul „Alexandru Agapie”, s. Pepeni, r. Sîngerei.

10 echipe a câte patru elevi din cele 10 licee vor participa în această sâmbătă, 24 februarie, la evenimentul culminant și de încheiere al Campaniei „VOT putere”. Este vorba despre un Quiz electoral, pe care îl vom organiza împreună cu Clubul Moldovenesc de Jocuri Intelectuale. Quiz-ul va conține 6 runde, a câte 7 întrebări. În final, vor fi selectate 3 echipe câștigătoare care vor fi premiate.

Campania de Informare și Educație Electorală „VOT putere” este desfășurată anual de Promo-LEX în contextul Zilei Internaționale a Alegerilor, marcată în prima zi de joi a

lunii februarie. Campania este realizată grație suportului financiar al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).